

Kurslar Şubemiz bir Millî Sazlar kursu açarak Millî Saz öğrenmek isteğinde bulunan gençlere saz öğrenmeğe ve bu saza aşina olanları da bir araya toplama fırsatını elde etmiştir .

6 — Evimiz Spor faaliyetleri

intizam ve disiplinle çalışmalarına devam etmektedir .

7 — Günden güne okuyucu sayısı artmakta bulunan Evimiz Kütüphanesi belirli saatlerde Halkın okumasına açık bulundurulmaktadır .

CORUMLU

Çorum Halkevi Dil ve Edebiyat Şubesi Tarafından
Ayda Bir Çıkarılır

Kuruluşu : Nisan 1938

HALKEVİ

SAYI : 46

1. Mart 1944

Basıldığı yer : Çorum Vllâyet Basımevi

ÇORUMLU

Çorum Halkevi Dil ve Edebiyat Şubesi Tarafından
Ayda Bir Çıkarılır

Sayı : 46

1. Mart 1944

Kuruluşu: Nisan 1938

İÇİNDEKİLER

		Sahife
1 — Lise istiyoruz	Ziya Ataman	1371
2 — Elvan çelebi	Neşet Köse oğlu	1374
3 — Pınar - Deniz (Şiir)	Vahit Çorbacı oğlu	1380
4 — Ağaç sevgisi ve ihmallerimiz	İsmail Ceyhan	1381
5 — Ç. eski çocuk oyunlarından Uzun organ oyunu	L. Ünsal	1384
6 — Yabancı eşin seciyeye tesiri	Macide Ataman	1386
7 — Sarı çiğdem (Şiir)	R. Rahmi Tankaya	1388
8 — Cönklerden derlemeler	Eşref Ertekin	1390
Vesikalar		

LİSE İSTİYORUZ!...

Ortaokul Müdürü
Ziya Ataman

Eğemenlik savaşında Ordu-
lara hedef gösteren, Hükümeti-
mizin banisi, ebedî Şefimiz Ata-
türk; hakimiyeti kayıtsız ve şart-
sız ulus'a bağışlarken, büyük Türk
Milletine en yüksek medeniyetin
uçsuzluğunu amaç tayin etmiş
ve « İ L E R İ » emrini vermişti .

Başta başımız İnönü olduğu
halde, ne büyük bir şevkle atılmış
ve bu uğurda ne büyük inkilâp-
ları akla sığmaz bir hamleyle ba-
şarmıştık . Bu gün Atamız ara-

mızda değil, fakat en büyüğümüz
İN Ö N Ü bizi aynı hedefe aynı
hızla ulaştırıyor . Partimizin AL-
TI OK'u bize yol gösteriyor, ko-
şuyoruz, bir kaç yıl içinde yüz
yılları arkada bıraktık, dünyanın
hayranlığını kazandık .

Amâca çabuk ulaşacağız . u-
laşacağız, Çünkü büyük davala-
rın büyük ihtiyaçlarda doğduğu
muhakkaktır . Ulus,ta kendile-
rini yükseltecek vasıtaların yok-
luğunu sezdi, ihtiyaç duyuyor,

her çareye baş vuruyor, ne yapmak lazımsa esirgemiyor, çalışıyor, didiniyor.

Göksümüzü öğünçle kabartan küçük bir örnek verelim :

ÇORUMLULAR LİSE İSTİYORLAR ... Hem ne büyük bir istekle !... Memleketin aydınlarından tutunuzda, dün kara kuvvetin daimî baskısı altında belki okumanın bile aleyhinde olanlara kadar her Çorumlu : « Bu yıl olsun Lise açılmıyacak mı, Liseyi açtırabilmek için ne yapalım ? Her yıl Ortaokuldan mezun olan yüzlerce gencin ancak sekizde biri ileri tahsil imkân bulabiliyor: diğerleri müstehlik olup yurt'ta birikiyor . Bu gibiler ne olacak ?... » gibi soru ve mütâlealarıyla arzu ve endişelerini açığa vuruyorlar . Be ilgi; yurt severliğin, büyüklere olan bağlılığın, yükselme isteğinin en derin bir ifadesidir . Çorum'un bir çok ihtiyaçları arasında daima ilk önce ileri sürülen Lise ihtiyacı, **İLERİ ...** emrine ne büyük bir sadakatle itaat ettiklerine ne büyük bir delildir .

Çorum Liseye hakikaten muhtaçtır . Her yıl Ortaokuldan mezun olan yavrulardan yüzde

seksenî, ileri tahsil görme imkânlarını bulamamaktan doğma yeisle muziarip, yollarda perişan dolaşır görüyoruz; içimiz sızlıyor. Bunlar arasında baha biçilmez zekâlar da, bir kalemde küçük bir masa sahibi olabilmenin didinmeleri arasında siliniyor, sönüyor. Ne yazık !...

Büyük nidâlar, daima büyüklükleriyle mütenasip yankılara erişmiştir . Çorum, büyüklerinin büyüklüklerine sığınarak, umarak, bağlanarak haykırıyor :

Çocuklarımıza, koştukları **İR-FAN YOLU**nda ileri ufukları aydınlatacak bir meş'ale; bir ışık kaynağı veriniz, bir Lise veriniz!..

bilgi susuzlarının göğüslerinden fıskıran bu nidâ, İnönü kayalarına çarpıp zafer avazeleriyle taçlanan tarihi gülbanklar gibi, sevinç yankılarıyla kulaklarımıza, oradan minnet hisleriyle dolup taşan kalplerimize dönecek; buna eminiz ... Yüce katlara uzanabilen hiç bir dilek, bu sahâ ve atâ ikliminden eli boş dönmemiştir .

Nura susamış 300.000 yüreğin derinliklerinden sızan bilgi istiyakının alevleri, Çorum'un berrek semasında toplanıp bir fecir

ELVAN ÇELEBİ

Neşet Köseoğlu

Bu günkü Elvançelebi

Bu köy Çorum'un Mecidözü kazasına bağlı olup 495 kadına karşı 394 erkek nüfusu vardır .

Köy Çorum'un, kasabasının doğusunda olup Avkat dağları batısında kalır .

Köyde tarihî kıymeti haiz bir Cami, Türbe, Medrese ve aşhane vardır .

Cami'nin, yıkılıp sonradan yapıldığı anlaşılmaktadır . Türbe de öyledir . Yalnız kitabeleri mahfuz kalmıştır .

Cami ile dış kapı arasında üstü kapalı bir şadravan, iki de kubbe vardır . Şadravanın iki tarafında ayrıca iki kubbe olup sağ

Çorum'un en eski ve tarih bakımından en önemli ve bir çok hadiselerine sahne olmuş bir köydür.

Selçûkiler devrinde yaşadığı bilinen bu köyün tarihi, Baba İlyas - ı - Horasanî ile beraber başlamıştır denilebilir .

Daha evvel mevcut olduğuna dair bazı deliller varsa da bunlar üzerinde henüz bir hüküm verecek duruma gelemedik .

Bu yazımızı iki kısma ayırmak istiyoruz . Birinci kısımda köyün bu günkü durumunu, ikinci kısımda ise tarihte Elvançelebi adının önemini ve bu köyün geçirdiği safhaları aydınlatmak istiyoruz .

aydınlığıyla büyüklerimizin kalplerine doğacaktır . O büyükler ki, bu yurt için uykusuzdurlar .

Çorum'lu .. Bağrında tutuşan ilerileme isteğinin şafağıyla ilk bilgi çırağını tutuşturacağı gün

ler uzak değildir; ufuklara da bir tan kızılığı yaratacak, Lisenin Çorum havasına ilim ve fazilet neşredeceği mesut günler uzak değildir .

Bekle ve güven !..

4
dakinin önünde yine kubbeli türbe vardır . Bu türbe buraya bitişiktir .

Umumi görünüşe göre Cami'nin ve türbenin bir kaç defa yıkılıp yeniden veya kısmen yapıldığı anlaşılıyor . Aşhaneden artık eser kalmamıştır .

Tekke de bu binaya bitişik olup oturulmıyacak haldedir . Medresenin yerine mektep yapılmıştır . Hamam biraz mesafeli olup metruktür . Üç kubbeldir . Bir kitabeye rastlanamamıştır .

Cami'nin içiçe üç kapusu vardır . Birincinin tezyinatı basit ve sade, ikincinin üzerinde oyma

bir hadle olup çok değerlidir . Bu iki kanatlı olup ikisinde Çorum'a getirilmiştir . Şadırvan'dan sonra gelen üçüncü kapı çok basittir . Değeri yoktur .

Cami'nin taşları tetkik edilince daha çok eskiden kalmış tezyinatlı taşlarla cami'nin yapıldığı ve binanın daha bir çok yerlerinde Roma'lılara ve Bizans'lılara ait eserler olduğuna göre köyün daha çok eski devirlerde yaşadığı hakkında bir fikir hatıra gelmektedir . Bu husustaki düşüncelerimizi ikinci kısma bırakıyoruz .

Cami'nin kitabesi şudur .

- 1 — بسم الله الرحمن الرحيم
2 — يا قديم الاخسان احسانك القديم
3 — (681) اياك نعبد و اياك نستعين اهدنا الصراط المستقيم

Burada Elmüstakim kelimesini tarih olarak tetkik edersek 681 - 1282 tarihini bulmuş oluruz .

Yukarda görüleceği gibi yazı

sülüs olup o kadar okunaklı değildir . Bununla beraber yazı da eyi değildir .

Türbe kitabesi de şudur .

- 1 — باسم المالك الملك و الملك الدين يفتح انزل الى شيخى (بن)
برعدى بن نعمان اتصل هذه ابوابى
2 — و اعمره الوان ابن على بن المخلص بن الشيخ الياس المشهر
بباني رضى الله عنهم و اخوانه اجمعين
سنة سبع و سبعمائه

Bu kitabeye göre 707 - 1307 tarihinde Türbenin Elvan Çelebi tarafından imar edildiği, Dadesinin Muhlis paşa, babasının ise Ali aşık paşa olduğu anlaşılmaktadır. Fakat şöhreti Aşık paşadır .

Köyün diğer tarafları da gözden geçirilirse Roma ve Bizans

lılardan kalma yazılı taşlara rastlanır, bunların içinde güzel sütnn başlıkları da vardır .

Elvan Çelebi köyü yer adları bakımından da çok zengindir . Tarih bakımından önemini belirten delillerden en büyüğü de budur . Aşağıya yer adlarını yazıyoruz .

1 — Ağca ören	Çeşme, ören yeri	Doğuda
2 — Adatepe	Mevki	
3 — Arsena	Meydan	
4 — Akpınar	Eşme	
5 — Avkatçalı	Dağ	Doğu
6 — Ballıkaya	Kaya	
7 — Becek	ören yeri	
8 — Bereket tebe	"	Kuzey
9 — Çimenli tepe	Tepe	
10 — Çukurova	Mevki	Kuzey
11 — Bulancık (1)	Ören	
12 — Dobaklık	Mevki	
13 — Duman yeri	Tepe	
14 — Ebecik	Dağ	Doğu - Güney
15 — Eynebey	Çeşme	Batı
16 — Buzat	Etek	
17 — Dediği	Mahalle	
18 — Eğrek	Meydan	
19 — Fındıkçalı	Tepe	
20 — Gencek	Dere, ova	Doğu

[1] Sağmaca çayının aktığı yerdir . Ören yeri olup Çanak - Çömlek parçası çıkmaktadır .

21 —	Gürleyik	Çay	
22 —	Gövdere	Ören	Batı
23 —	Garipler	Mzarlık	
24 —	Hacılar ağızı (2)		
25 —	İğde tepe		Doğu
26 —	Kara ören	Ören	Doğu - Güney
27 —	Kara hacı	Gedik	
28 —	Kara balçık	Mevki	
29 —	Kavaklı (3)	Köyün eski adı	
30 —	Kazez	Köprü	
31 —	Keşlik	Tepe	
32 —	Koyun pınarı	Pınar	
33 —	Kıllık	Mevki	
34 —	Kızılgedik	Dere	
35 —	Mürit (4)	Tepe	
36 —	Ovacık	Ova	Batı - Güney
37 —	Ören pınar	Ören	Batı
38 —	Mağaza başı	Etek	Batı - kuzey
39 —	Paşam camii	Tepe	
40 —	Pöyrekçi	Çeşme	
41 —	Sağmaca	Çay	
42 —	Sarı yer	Mevki	
43 —	Seyren	Kaya	Doğu - Güney
44 —	Semerli der	Dere	
45 —	Sinema yeri	Mevki	

[2] Ulu pınar mevki'nin batısındadır . 855 - 1451 tarihli eski vesikalara göre eskiden köy olduğu fakat bu gün ören haline geldiği anlaşılmaktadır . Koyun pınarı bunun batısındadır .

[3] Elvançelebi köyünün eski adının Kavaklı olduğu halk ağzında söylenmektedir . Eski kayıtlarda bu ada hiç raslanmamıştır .

[4] Mürüt tepe denilen yer tekke mensuplarının çile ve ibadet için sığındıkları, öldükleri zaman gömüldükleri yerdir . Muhtelif sebeplerle Elvançelebi zamanında ve sonra tekke baskına uğradığı zamanlarda Mürit'lerin iltica ettikleri yerdir . Bu sebeple bu tepeye bu ad verilmiştir .

46 —	Saracık	Ören	
47 —	Sıracı (5)	Tepe	
48 —	Sırıklı	Çesme	Güney
49 —	Sultan sekisi		
50 —	Sögütlü (6)	Ören	
51 —	Taşlı para	Mevki	
52 —	Yılanlı dere	Dere	Batı
53 —	Yumrukkaya	Kaya	
54 —	Ulupınar (7)	Ören	
55 —	Uğrunyeri	Etek	
56 —	Zuvalık deresi	Dere	

Türbe ve Cami hakkında bazı malumat :

Türbede yeşil direk Aşıkpaşa Kırşehirinde iken oğlunun yaptırdığı türbeye ve camiye konulma-

siğin hediye olarak gönderildiği halk arasında söylenmektedir . Çorumlu bir şair de buna dair bir şiir söylemiştir, bazı parçalarını alıyoruz .

[5] Burası bir tepe adı olup Elvançelebi köyünün yakınındadır .

[6] Eskiden köy olduğu köy ihtiyarları tarafından söylenmektedir . Bu hususta bir hikâye'de anlatıyorlar . « Sögütlü'den bir genç kızı kavaklı'dan yani Elvançelebi'den bir ihtiyara satmışlar, kız ihtiyarı görünce içinden istememiş ve Sögütlü'den aşıya geldim, kavaklı'ya düşe geldim, Dede ben ateşe geldim » diyerek bir ateş alub tekrar köyüne dönmüştür .

[7] Burası eski bir köydür . 855 - 1451 tarihli Elvançelebi vesikalarında köy olarak adı geçmekte, bu durumu 1005 - 1596 tarihlerine kadar devam etmektedir . Bundan sonraki vesikalarda adına raslanmamış ve bugün artık bir mevki haline gelmiştir .

985 - 1571 tarihli bir fermanda bu köy civarında yapılan şekavetten bahsedilmektedir .

Deve ile bu zat içün gelen mermer bu mermerdir
Ne esmerdir, ne ahmerdir, velâkin rengi ahdardır

Derun-ı-âsitan içre olup bir küşede mahfuz,
İhata eyleyen etrafını masnu, muhaccerdir,

Parçanın sonunda şudur .

Sızın kemterinizdir, hımmetinizdir dîrîğ etmen,
Sülâlenamentizde Hakki'nin ismi muharrerdır .

Buna nazaran şairin adının Hak
kı olduğu anlaşılmaktadır. Aynı Şa
irin cami,deki mermer havuz hak-

kında da bir methiyesi vardırki bu-
nu aşağıya tamamen koyuyoruz .

Direk ile Deve üzre gelen havzu müdeverdir,
Ne balçıktır, ne ahcardır, bu bir mermer mücevherdir

Serapa türlü nakışle musannadır, musavverdir,
Mübarek İneiden ebyaz, mücellâ levn -i- ezherdir .

Değildir munkatl, kiş yaz derunu ma ile memlu,
Lezizdir şekerden, baldan, zülâl -i- ab -ı- kevserdir.

Mahrec -i- ab olan aynın dikup gönlünde tut niyyet,
Talep eyle fülân çıkısın, buluumaz nesne enderdir

Derunu içre enbâlla hububat nev'i hazırdır,
Müradına göre zahir olur, bir gizli esrardır .

Gürüh -ü- evliya içre keramati muayyendir,
Nazar kıl havz ile mermerde nutku hâlâ azhardır.

Oku bir fatiha, ihlâs ile ervahını şadet,
O şahın Hakkiya, al himmetini sende, ekserdir .

Aşık paşanın doğum ve vefat
tarihlerini gösteren aşağıdaki par
ça hem tarih ve hemde edebi-
yat tarihi bakımından çok önem-
lidir . Buna Cevat Hakkı Tarım'

in Kırşehir tarihinde S. 87 de ras-
lanmıştır. Buna nazaran 670 -
1271 de doğduğu ve 733 - 1332 de
öldüğü anlaşılmıştır .

صاحب علم لدن قطب یکانه مراد حق
شیخ پاشا ابن مخلص ابن شیخ الیاس دان
آمد اندر خع بعالم باز شد اندر ذلج
روز سزده از صفر لیل سه شنبه ای فلان

Elvan Çelebi mezarlığında
Türk tarihi bakımından önemi
olan yalnız bir mezar taşına ras-
lanmıştır . Bu, Elvançelebi Baş-
öğretmeni bay Hilmi tarafından

Ulu pınar ören yerinde bulunarak
Maarif dairesine gönderilmiştir .
İsim ve tarihini gösteren yazısı
şudur .

انتقل المرحوم المغفور حسین چلبی بن علی چلبی
من دارالفنا الی دارالبقاء من ذی الحجہ
سنه ثلث و سبعمائة

Gelecek yazımızda bu bahse devam edeceğiz .

Vahit Çorbacı oğlu

PINAR

Sığınmış S: lvinin mat gölgesine
Derinden derine ağlıyor pınar .
Yanık yüreğimi nazlı sesine,
Kıvrak endamına bağlıyor pınar .

Duyarım susarsam içli sesini
O an yanık yanık bağırır pınar .
Yeniden vermeye şuh busesini,
Nerdesin gel diye çağırır pınar .

18 / 2 / 942 Yozgat

DENİZ

Gece bir gündü sanki zümrütlerle bezenmiş,
Ayın ondördünden de daha güzeldi deniz .
San'at kadir olmaz ancak Allah özenmiş ,
Gönlü kendine çeken sihirkâr eldi deniz .

Koca derya sanılır futuşmuşta yanıyor
Alnını okşamasa ruzgardan latif bir el .
Bu ne kızıl yaradır ki serin, serin kanıyor
Ve diyor gel bu gece, bu gecede bana gel .

İstanbul : 12 / 3 / 943

Ağaç sevgisi ve ihmâllerimiz :

İsmail Ceyhan

Çorum'u Güzelleştirme Cemiyeti-
nin kuruluşu münasebetiyle :

Ziraat Vekaletinin, Yurdu ağaç
landırmak için bir plan hazırladı-
ğının gazetelerde memnurlukla
okuduk . Ziraat Vekili Sayın
Şevket Raşit Hatiboğlu'nun söz-
lerine göre yirmi üç Vilâyet, yüz
iki Kaza ve Köy'de ağaçlıklar
kurulacaktır . Çorum'da bu yirmi
üç Vilâyet arasındadır .

Ziraat Vekâletinin planı ile ku-
caklaşan başka bir haberi, Ço-
rum'u Güzelleştirme Cemiyetinin
kurulduğunu da Çorumlu Dergi-
sinde okuduk . Sevindik ve bü-
yük ümitlerle doluyuz .

Nesiller boyunca bir şeref ve
gurur sağlayacak olan bu çetin işin
bize her konak başında yeni va-
zifeler yükleyeceği muhakkaktır .
Hal böyle iken; kendimizi, daha
şimdiden sevinelmizin yeşil ka-

natlarına takup gölgeli korularda
dolaştırmak, serin pınar başların-
da terimizi kurutur görmek ivedi-
liğinde bulunmayalım .

Meselenin görünüşü çekiç ol-
duğu kadar gerçekleşmesinin se-
nelere bağlı olduğunu hatırdan
çıkarmayalım .

Çorum'u Güzelleştirme Cemi-
yetinin plân ve programlarında
neler bulunduğu şimdilik, bizce
bilinmiyorsa da Yurdu ağaçlandır-
manın ve mevcut ağaçları koru-
manın Cemiyet programında bü-
yük bir yer tutacağını sanmak-
tayız . Bu sanının verdiği ilham-
la Çorum ormanlarının bu günkü
durumu hakkında düşündüklerimi-
zi yazmak istedik .

**

Yurdun Heman her tarafında ormanlarımızın bu güne kadar kıyasıya nasıl baltalandığını ve baltalanmakta olduğunu işitiyoruz, duyuyoruz . Bu baltalamanın Çorum ormanlarını ne hale getirdiğini görüp eşittiklerimize dayanarak anlatmağa çalışalım .

Çorum ormanlarının kasabaya bir kurşun atımından daha yakın mesafelere kadar uzandıkları zaman iki üç nesil öteye geçmediğini söyleyenler çoktur . Bugün, bir gök çalıya rastlamadan Çorum'un dört yönünde saatlerce yürüebilirsiniz . Çorum'un evleri ve kanatlı kapuları bu ormanı yıkarak kurulmuştur . Kanatlı ve üstü örtülü kapulardaki ağaçlarla iki odalı bir evin tepe çatısı kurulabileceğini hesap etmek orman kesmedeki ölçsüzlüğü göstermeğe yeter . Teşrinlerden mayısa kadar süren uzun kış aylarında ve sobanın Çorum'da kullanılmadığı devirlerde ocaklara kayılan kütükleri de bu hesaba katmalıyız .

Odunsuzluk yüzünden tarlaya dökecekleri gübreyi sulandırarak çoluk çocuk tezek çamuru yoğun bir çok köylüler dedelerinin abdes bozmak için en yakın yer olarak ormanı seçtiklerini anlatırlar .

Sarmaşa ile Yakubarpa arasındaki korunun yirmi sene evvel bir hiç uğruna harap edilmesini yakın köylüler evlat acısı gibi hatırlar ve onun güzelliğini saymakla bitiremezler .

Bununla birlikte Türk'ün ağaç severliğini unutmak hatta saygı ile överek anmak gerektir . Türk ağaca yalnız menfaat gözü ile bakmaz onda kutsal varlık olduğuna da inanır . Dedelerin, evliaların, gazilerin, ölümsüz ruhlarını ağaçla sembolleştirir . Kutsal tanıdığı her faniye mezar taşı ile birlikte ağaç dikmeyi unutmaz . Ağacı dikerken onu korumanın çarelerini de düşünür .

Bügdüz'ün doğusundaki yata- rın dolayındaki küçük korudan değil ağaç kesmek bir dal koparmak bile Tanrının kazabına uğramağa sebep olur . Bu inanışa aykırı hareket eden aksakallı İsmaili tanrı, delikanlı oğullarını, yiğit öküzlerini öldürmekle cezalandırmağa başlamıştır .

Ulu ağaç bazen tek başında kutsal bir değer taşır . Karacaviranda ki (Karaağaç) hiç bir yatıra bağlanmadan kutsaldır . Zamanla kuruyup dökülen yapraklar ve dallarını bile bir menfaat için toplamak tehlikelidir . Bu ina-

nışa kulak asmayan köy İmami 1943 yazında Karaağaç'ın kuru dalları ile ateş yaktığı için hastalandı . Ve Cuma Namazını perşembe günü kıldırıldığı, ve bunda bir mahzur olmadığını iddia edecek kadar sapitti; Karaağaç onu çarpmıştı .

Çorum - Merzifon şosasının solundaki (Deli osmanlar) in yakınındaki ormanın korunması kendilerine bırakılmadığı için ormanın günden güne harap olmasından duydukları ızdırıp anlamaya değer . Şosanın sağındaki Karaağaç köylülerinin kel perçemi kadar olan korularını büyük bir titizlikle kolladıklarını gördük .

..

Acı ile söyleyelimki ormanlar bu gün de gerekli kadar korunmamaktadır . Bunun türlü sebepleri bulunabilir . Bu arada neme lâzımcılıkla günlük ve şahsi menfaatların başta geldiğini söylemek yanlış olmaz sanırız .

Bu düşüncenin münakaşasını bir tarafa bırakarak bir kaç hâdiseyi anlatmakla bitireceğiz .

Uygunuzu bölmek zahmetine katlanırsanız yakın köylerden gelen odun veya kök kütükleri günlük piyasadan daha ucuz bir fiyatla alabilirsiniz .

Velipaşa otelinden saat kulesine doğru giden yolda kaçak odun yakalatan, hayvanını satılmaktan, kendisini hapisten kur-

tarmak için el çabukluğu ile kolan kayışını keserek odunu semerle beraber eşeğin sırtından sıyırarak oduncunun hikâyesi :

Teskiresiz getirdiği bir merkep yükü odunun pacı olan onbeş kurusu vermediği veya veremediği için geçen yıl üç ay hapisteye yatan Akçakayalının hikâyesi :

Odun satma ruhsatiye kopununu tehlike karşısında koruyucu bir silâh gibi kullanmak oduncu geleneği haline gelmiştir .

..

Mevcudu korumak, eksigi tamamlamak günü en geç, kendimizde uykusuluklarla savaşıma kudreti hissettiğimiz anda başlar . Çorum'u Güzelleştirme Cemiyetinin kuruluşu bu kuvvetin varlığını müjdelemektedir .

Çorum'un dört yönünde uzanan hozanların [1] yükselen çalıların [2] bir kaç sene içinde yeşile ve ormana büründüğünü görmek, yaz ve güz mevsimleri boyunca Sıklık boğazından kopup gelen toz bulutları yerine Çam, Ardiç ve orman havası teneffüs etmek ümitlerimizin gerçekleşmesi öz dileğimizdir .

[1] Hozan : Sürülmeyen boş arazi .

[2] Çal : Taçlık, kayalık, düzlük, tepeler .

Çorum'un eski çocuk oyunlarından

Uzun urgan oyunu :

Lütfü Ünsal

Bu oyunda diğer oyunlar gibi düz bir alanda 5-20 çocuk tarafından oynanan eğlenceli bir oyundur. Bu oyunu oynamak için oyunda söylenilecek deyimlerin tuyumlanmış [1] olması ve bilenslerden iki çocuğun başçı olarak seçilmesi icap eder. Deyimleri bilen çocuklar başçı tarafa geçmek üzere bütün çocuklar birbirlerinin ellerinden tutmak suretiyle bir sıraya dizilirler. Aynı zamanda başçılar düzeni temin ederler. Sağdaki başçı, soldaki başçı'ya bağırarak ve karşılıklı olarak şu deyimleri söylerler.

Sağdaki — Uzun urgan

Soldaki — Lebbik sultan

Sağ. — Adın ne ?

Sol. — Yemişen

Sağ. — Develer nerde ?

Sol. — Gök yazıda

Sağ. — Ne yiyo ?

Sol. — Hurma

Sağ. — Ne sı...yo

Sol. — Dügme

Sağ. — Katran kazanları dolacak idi doldumu ?

Sol. — doldu, taşıyor.

Sağ. — Yüz beş atlı gelecekti geldimi ?

Sol. — Geldi, geçiyor .

Sağ. — Süt bişlimi ?

Sol. — Bişti .

Sağ. — Gelininer güvey kaç kaşık içti ?

Sol. — Üç beş kaşık .

Sağ. — Neynen neyнен varalım.

Sol. — Bağnan, bahçaynan, ke se kese ahçaynan, bir to pal deveynen .

Bu deyimlerden sonra sağdaki

[1] Tuyum : Ezber demektir .

başçıl çocuk harekete geçer ve bütün çocuklar davul, zurna taklidleri yaparak sola doğru yürümeğe başlarlar. Soldaki başçıl'ın yanındaki çocuğun kolunun altından bütün çocuklar geçer ve o çocuğun cephesi aksi tarafa döneceği gibi elleri de göksünde çaprazlanmış bir vaziyette durur. Bu suretle bütün çocuklar aksi cephe alıncaya ve iki başçıl kalıncıya kadar bu deyimier söylönerék oyuna devam edilir. Tezce ters cephe olmamak ve diğer arkadaşlarının yaptığı hareketlerden mahrum kalmamak için soldaki başçıl'a (evvelce oynamış olan çocuklar) yakın bulunmak istemezler. Çünkü bu deyimler söylenirken ve harekete geçilip davul, zurna taklidi ile bağrışmada, gülmeden, neşeden kısmen mahrum kalırlar. Çocukların hepsi aksi cephe aldıktan sonra kollar bırakılır. İki başçıl, çocuklardan ayrılarak 20-30 metro uzaklaşırlar. Bir kiremit, taş alarak cennet ve cehennem ismiyle bu maddeleri isimlendirirler

Bu kararda meselâ : Kiremit cennet, taşada cehennem adı verildiğini kabul edelim. Başçılar birer, birer çocukları çağırarak (Bunlardan hangisini istiyon) diye sorarlar. Çocuklardan bir kısmı kiremiti, bir kısmı da taşı istiyceklerinden onların başına köme olurlar. İki başçıl kiremittekilerden başlayarak, kollarından tutarak şu deyimlerle sâllarlar. Anan seni nerde doğurdu, doğurdu. Samanlıkta doğurdu, doğurdu. Altın beşik altında. Üsküfe yorgan üstünde. Ananda cennet, babanda cennet, sende cennetlik. Deyerek kiremit taraflarındakileri birer birer sallıyarak bitirirler.

Taşı kabul edenlere ise :

Anan seni nerde doğurdu doğurdu. Samanlıkta doğurdu, doğurdu. Kızgın beşik altında. Ateş yorgan üstünde. Ananda cehennem, babanda cehennem, sende cehennemlik.

Diyerek oyuna nihayet verirler.

YABANCI EŞİN SEÇİYYEYE TESİRİ

Macide Ataman

Göktürk Hakanlığının batı eyaletlerinde birçok kabilelerin idaresi onbir yaşlarında bir çocuğun eline bırakılmıştı . Fakat bu çocuk cesaretiyle, dirayetiyle, töreye bağlılığıyla tebaasını kendisine hayran etmiş, devlet işlerinde işa, sakal ağartmış ünlü vezirlere bile örnek olmuştu . Bu yavrunun hükümet isferinde gösterdiği üstün başarı yurt sınırlarından taşarak Çin sarayının da dikkatini çekmişti .

Bu Prens, karısı Çinli Rrenses İçing tarafından zehirlenerek öldürülen Çulu Han'ın oğlu Şoul du. Şoul babasını kaybettiği zaman mevkiini kaybetmedi . Fakat bu feci ölüme çok kederlendi . Elini eteğini dünyadan çekip Tanrıya bağlandı . Ulus işlerini Tanrı işi saydığı için çok büyük bir dikkatle başarıyor, kendi işlerine gelince kederden doğma bir umutsuzlıkla bırakıvermişti .

Babasının yerine geçen Kiyeli Han'a da kanının bütün temizliği ile candan bağlı idi . Babasını öldüren üvey annesini Kiyeli Han cezalandırmamış, zıddına olarak onu bu defada Şoul'a yenge yapmıştı . Şoul bundan şikâyet etmedi . Çünkü büyüklerin yaptığı mutlak gerekli ve Ulusa faydalıdır . Zaten Şoul'da yalnız Ulusunun saâdetini düşünüyor ve boş kalan vakitlerini Tanrısına düâ etmekle geçiriyordu .

Kiyeli Han,ın saraylarında israf almış yürümüştü . Bu yüzden vergiler artırılıyor, vergiler arttıkça Ulus sızlanıyordu . Şoul bu hususta amcasının dikkatini çekmiye çalıştı . Fakat tesir edemedi ve edemezdi de . Sarayda bir çok Çinliler mevki sahibi olmuş Çin saraylarının debdebesini Türk saraylarında yazmıya çalışıyorlardı . Şoul kendi tebaasından istihkakı olan parayı bile toplamı-

yor, « Bana para lâzım değil ulusunun saâdeti gerek » diyordu .

Çok geçmedi; Hakan saraylarında mevki sahibi olan Çinli casusların körüklediği hoşnutsuzluklar ayaklanmaya döndü, iç kavgaları başladı' karışıklığı fırsat sayan Çin sarayı da saldırdı . Ve nihayet yabancıya düşkün, gururu hertürlü öğüdü kabule mani olan Kiyeli Han Çinlilerin eline esir düştü ve doğu Göktürk devleti Çinlilerin elinde inlemeye başladı .

Şoul Hakan'a ayaklananlara bir şey yapamadı fakat yavaş yavaş batı memleketlerini zaptederek büyük ordu sahibi oldu . Kiyeli esir düştüğü için kendisini Tupu ünvanıyla batı Tukyo Han'ı ilân eyledi .

Eğer Şoul, Han olduktan sonra da eski yolunda yürüseydi Türk düuyasının büyük bir kurtarıcısı olacak, seadetine can vermiye hazır bulunduğu ulusuna can verecekti . Ne yazık ki bu defa bu dirayeti gösteremedi . Genarallarının, ulus büyüklerinin öğütlerini hiçe saydı . Kuvvetli ordusuyla bütün garp memleketlerini tamamiye ele geçirdikten sonra doğu Tukyo'ya saldırıp Çinli'leri yurttan kovması, eski kinleri unutup Türk kabilelerini birleştirmesi lâ-

zım gelirken bunun tam zıddına evvelce kendisine, dolayısıyla isyan etmiş olan Tarduşlardan intikam almıya kalkıştı . Şoul bu öç savaşında uğraşırken Çinlilerin yardımına dayanan batı Tukyo Prens'lerinden biri kendisini batı Tukyo Han'ı ilân ederek Şoul'un tahtına oturdu . Şoul bu şaşkınlık içinde uzun süren öç savaşından usanan ordusuyla büyük bir hezimete uğradı . Ordu temamiye elinden getti . Nereye gideceğini şaşırarak Çin sarayına iltica etti .

Çin İmpratoru Şoul'a pek ziyade iltifat etti . Kendisine sol kol süvari Generallığı rütbesini verdikten başka İmprator hanedanından bir Prenses'i kendisine teziye etti .

Hanedanına, ulusuna sonsuz bağlılığı olan, ulusunun bütün umutlarını üstünde toplamış, temiz kanlı, temiz yürekli prens Şoul Çin Prensesine nail olur olmaz; Türk-lüğünü unutmuş, bütün seciyelelerinden so ulmuş, Türk tarihinin menfur bir siması, Çin İmpratorunun sadık bir bendesi olmuştu . Bundan sonra tarihte Şoul'u Türklerin amansız düşmanı, Çinlilerin muvaffakiyetli bir kahramanı olarak görüyoruz . Yirmi yıl süren bu yüz karası hizmeti Şoul'a yap-

Sarıçiğdem

Gezici Başöğretmen
R. R. Tankaya

Saklanırsın kışın yerde,
Evin, barkın bilmem nerde?
Baharda dermansın derde;
Ne güzelsin sarı çiğdem .

Sarı çiğdem, sarı çiğdem .

Kuzu'dan önce melersin,
Aşıkın bağrın delersin .
İlkbaharı müjdelersin,
Ne güzelsin sarı çiğdem .

Sarıçiğdem, sarıçiğdem .

tıran hiç şüphesiz ki Çin İmparatoru değil Çinli Prenses'in siyah gözleri olmuştu . Sadakatle hizmet ettiği Çin İmparatoruna da bu Prenses yüzünden bağlı değilmi idi .

Türlere geniş bir nefes aldır-
ran Şoul'un ölümü Çin'de acı ile karşılandı . Cenazesi törenle kaldırıldı . Fakat oğlu Tauçen baba-
sının hizmetlerine mükâfat olarak

Sen kırlarda beslenirsin,
Gelin gibi süslenirsin,
Yolculara seslenirsin,
Ne güzelsin sarıçiğdem .

Sarıçiğdem, sarıçiğdem .

Kırda belde hoş durursun,
Çocukları coşturursun,
Ardına sıra koşturursun,
Ne güzelsin sarıçiğdem .

Sarıçiğdem, sarıçiğdem .

Güneşe, aya bakarsın,
Yıldızlardan tül takarsın,
Burcu burcu hoş kokarsın,
Ne güzelsin sarıçiğdem .

Sarıçiğdem, sarıçiğdem .

(Rahmi) yine gördü seni,
Seve seve derdi seni,
Sevdiğine verdi seni,
Ne güzelsin sarıçiğdem .

Sarıçiğdem, sarıçiğdem .

Çin ülkesinde, bir lokma ekmeğe muhtaç süründü durdu .

Cumhuriyetimizin tarihe yap-
lığı büyük hizmetlerinden biri de muhakkak ki Türk memurlarının yabancı ile evlenmesini yasak et-
mesi olmuştur . Cumhuriyetimizin şanlı tarihi nurla başladı, ışığı ebe-
didir .

Cönklerden Derlemeler :

Derleyen : Eşref ERTEKİN

(Askeri'nin bir altılısı) [1]

Bana derdi müşfikâne pendedüp her dem dedem
Çekme dünyayı deniden ey püser bir lahza gam
Hâk olursun varlığın olur senin bir gün adem
Assı kılmaz gel nasihat küşkil sonra nidem
Bağda bülbüller terennümle bize der dembedem
Geçti dün ferdayı ko âlem bu gündür dem budem

Sen eğer karunu vakt olsan â mirim malile
Ya feridonu cemolsan devleti ikballile
Rüstemü, Sührabü, sam olsan ayalü balile
Akibet desti ecel pamal eder bir âl ile
Cümle eşya dil olur söyler lisanı halile
Gitti dün ferdayı ko âlem bu gündür dem budem

Nice bir zayı ola ömrün gami dünyayile
Gece ömrüzün hemişe kussai ferda ile
Rindisen hum hanei bir eyle huyu hay ile

[1] Hicri onuncu yüz yıl şairlerinden Edirne'li Mehmet Askeri'nin olduğu sanılan şu altılı manzumeyi her kıtasının beşinci mısrasında bir çok Türk çalgılarının adı geçtiğinden yazıyoruz .

2216 287 kayıtlı Cöngün 98-99 uncu yapraklarından derlendi.

Gece gündüz işret eyle bir melek sımayile
Sana der tablu nakârâ dembedem zurna ile
Getti dün ferdayı ko âlem bu gündür dem budem

Bu fena dârinden ahir olusardır rihletin
Bî bakadır payldar olmaz esası rif'atın
Varisa bir zerre aklın başda durur devletin
Mehrin eyle kendüne eğlence bir mah tal'atın
Kuş kıl yadeyle her bir lahza ruzü nevbetin
Gitti gün ferdayı ko âlem bu gündür dem budem

Bunda ne şahu ğeda kalur ne hutbayı fakir
Nevcivansın sana mekreylemesin bu dehri pîr
Bari bir gunca dihen tıflın yolunda ol esir
Gussa vü şadileri ârif olan yanında bir
Ahü efğan eyleyüp der sana her demde nefir
Getti dün ferdayı ko âlem bu gündür dem budem

Hikmetü, fazlu, kemalile olursan zu fûnun
Akibet yeksan eder hâke seni bu çerhi dun
Aşkî pâke yar kıl sen kendini ey rehnûmun
Kâkülü dilber yeter boynunda zinciri cünun
Ey yaban divanesi fehmet ne söyler Ergünun
Gitti dün ferdayı ko âlem bu gündür dem budem

Hoş buyurmuşlar durur şadolsun ervahı selef
Âta pondin küşeden ferzend olmaz nahalef
Sim'ü zerler üstüne müdir gibi gel geçme kef
Gendi elin'e gözün görürken et malın telef

Sana mecliste zebani halile der çenk ve def
Gitti dün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

Ey gedâ yetmezmi ibret dünyeda karun sana
Tanederse gam yeme var işret et kerdun sana
Kan bahandır nuş kıl gel badet gülgün sana
Akibet camı ecel sunsa gerek gerdun sana
Fehmi kıldınmı ne söyler Santurla Kanun sana
Gitti dün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

Bu fena bezminde yeksan müflüsü ferfur ile
Bu efal ile iğır ol kâsel büllür ile
Ger Süleyman ol beraber marile hem murile
Simüzer yanında bir olsun senin mankur ile
Şevkile her demde söyler hem Kubuz, Tanbur ile
Gitti dün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

Ferdolanlar üfret etmez kahbezen dünya ile
Geçinür ehli tecerrüt kişi istiğna ile
Arif isen rint kıl beş on kadar sahba ile
Aşinalık kesbedüp bir mahru isalile
Guş kıldınmı ne der bir but sana Şeşta ile
Gitti gün fardâyi ko âlem bu gündür dem budem

Mansıbı dünyaya yoktur ey emirim itibar
Kimseye baki değildir gözün aç bu ruzigâr
Zillet ile akibet olsan gerektir bi karar
Bari manzurun ola cahteyle ziba bir nigâr
Sana her dem zarıklar eyleyüp derki miskel
Gitti dün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

Kani Çemşitle İskender kani Kâvuz ile Key
Kim gurûrundan demezlerdi bular insane şey
Şimdi bir vadiye düşmüşlerki ahvalleri vey
Nuş kıl gül çehrelerle durma heman cam,ü mey
Her nefes âvaz ile söyler sana bezmiçre Ney
Gitti dün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

Kişiyeye vermez muradın istek üzre ruzigâr
Ermesin âyineî kalbine andan inkisar
Servü kat'ler yoluna kıl can'ı, dil, naktü nisar
Sâde ru'ler birle işret eyle her leylü nihar
Meclis içre Çarupalar sana söyler zarûzar
Gitti dün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

Var ise bir zerre denlü sende ger idraki huş
Hâtırın bir kimsenin rencide etme eyle hoş
Merdüm âzar olma tek gel ol hemişe bade nuş
Çun gidersin fani dünyadan mukarrer eli boş
Der sana pendeyleyüp her lahza piri mey fûruş
Gitti dün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

Gafil olma aç gözün gezme hemişe serseri
Pişüva kıl kendüne cahdeyle sen bir serveri
Bende veş ırma iradet âsitanından seri
İbni vaktol kılü kall terkedüp sen gel beri
Ehli dem ol virdin olsun her nefes ey (Askeri)
Gitti gün ferdâyi ko âlem bu gündür dem budem

(AŞIK ÖMER)

Ey ömer mecnun ömer bizar ömer âşık ömer
 Ey cihanda kimseye yapmaz zarar âşık ömer
 Nahvü sarf, mantık, maâni cümlesi oldu ayan
 Âyetel kürsi ve tefsir hem dürer âşık ömer

Bune haldir ya ilâhî yandı kül oldu ceset
 Lem yezel lemmâ yezelsin tâ kıyamet tâ ebet
 Birliğine var delilim (Kulhüvallahü ahad)
 Zikreder hem insü cin şemsü kamer âşık ömer

Elde bade, dilde hu, didemde abü aşk ğulu
 Şerri şeytan hıfzı düşman eyle cümlemiz kamı
 Evvelâ hu, ahirâ hu berzahî mahşerde hu
 Terki dünya oldu ahir serteser âşık ömer

Zâhidin sözü rıya olmazsa söz yok zâhîde
 Yoksa bir yıl âbit olsa yane hasıl zâide
 Münderiç cümle kitapta böyledir bu kalide
 Var yerin gör çün inanmazsan eğer âşık ömer

Gel habardar olmayanı edelim Allah için
 Edelim Hakka niyazı Hak, Habibullah için
 Bu ömer mansubu neyler Hasbeten lillâh için
 Kâfire eyler gazayı her saher âşık ömer

Zahidâ sor kim fenâdatacile devlet nedir
 Mescide git et ibadet görki cemaet nedir
 Dinle divanile şeyhim ilmile hikmet nedir
 Türkiye derler mahalli nüktedân (1) âşık ömer

[1] Nüktedân, sonradan ilâve edildi . burada bir kelime noksanıdır, okunmazdı .

Aşık Ömer'in şu yazılan şiirine
Ankaralı Hamdi'nin naziresi . [1]

Ey Halil edna Halil olma melil âşık Halil
 Ey senin düşmanın olmakta delil âşık Halil
 Nahiv, sarf, mantık, maani, cümlesi keşfoldu hep
 Âyeti tefsir, hadiste olma hacil âşık Halil.

Ey hüdâyı lem yezel dâim ahad zâtın senin
 Cümle muhdesten münezzeh oldu sıfatın senin
 Birliğine bin kulunda hazır isbatın senin
 Kulhüvallahü ahad dilde delil âşık Halil.

Dilde hu daim vekâhi elde bâde didem ap
 Kılalim hakka niyazı, edlim şürebü şarap
 Neylesin mansıb dehir olur harap ender harap
 Kâfire eyle gaza sanma kalil âşık Halil

Zahidâ zühdün riyâden eyledinse çün beri
 Gam yeme belki olasın akibet postun eri
 Sende tahlis et nifakı fitneden kalbi, seri
 Şüphesiz olur necatı bil sebil âşık Halil.

Hamdi Hamdet kesme hamdi her nefes zikret yürü
 Tahtınimet hamdolur tahtı gadap şükret yürü
 Kudreti bâri hüdâyı daima fikret yürü
 Gün begün havfi ilâhiyle alil âşık Halil.

[1] Bu şiir ve nazire Çorum Millî Kütüphanesinde 2244 -
 315 numarada kayıtlı Cökten yazılmıştır .

(Bir zemmiye) [1]

Bu gece g y  dilberden
Koğdularımı seni zongur .?
Çıkıp damların başına
Uyutmadın halkı zongur .

İbrahim sattı koyunu
Sorular itın soyunu
Hinzıra dönmüş boyunu
Dönemez bir yana zongur .

Tavşan, Keklik avlamazsın
Kurdu görüp hoğlamazsın [2]
Kapu önünde havlamazsın
Ancak yelip yatan zongur .

Yaban avına dönmüşsün
Adını kâmil koymuşsun
Ne için böyle demişsin
Şana mahlas yeter zongur .

* *

[1] Bu mazmune de Millî Kütüphanede 2244 - 315 noda kayıtlı Cök-
ten alınmıştır . Yaramaz, ahlâksız, adı Kâmil olan bir kimseye (Zongur)
diye ad takarak halk şairinin birisi bu zemmiyeyi yaptığı anlaşılıyor .

[2] Hoğlamak : Hücum etmek demektir . Çorumda (Hoğladı, üzerime
yörsüdü) diye söylenir .

TÜRKÜLER :

(Öksüz Ahmet türküsü) [1]

Ben bu gün bir güzel gördüm
Boyu selvi dala benzer
Yanına bir kız oturmuş
ol domurenk güle benzer.

Karadır gelinin kaşı
Kız kafeste deve kuşu
Örgülüdür kızın başı
Gellinde kumruya benzer .

Gelinin benleri deste
Kız da bir acayip nesne
Gelin şarap içmiş hasta
Kız tabakta bala benzer .

Gelin aya benzer yüzün
Misli yok cihanda kızın
(Öksüz Ahmet) şimdi sizin
Kapunuzda kula benzer .

* *

[1] Türküler hususi bir Cökten derlendi . (Hüsgit ile Mah mihrî) ve
saire gibi değişik matbu, eski aşıkların hikâye kitaplarından alınarak yalan
yanlış, ağızdan ağıza dolaşıp vezin ve kafiyelerini yitirmiş olan halk türkü-
lerinin bir kaçınına elimize geçen yazma bir Cökte rasladığımız asıllarını
aynen yazıyoruz .

(Hurşit türküsü) [1]

Bana aşkın piyalesin içirdin
Şimdi bizi mesken tuttun ruzigâr
Kimini şadedüp konup göçürdün
Bana muhalifce esdin ruzigar .

Ne yaman düşürdün beni sevdâya
Hişmedüp atarsın dağdan sahraya
Gönderirsin ovalardan deryaya
Dizlerim dermanın kestün ruzigar

Ayrı düştüm vatanımdan ilimden
Yarın zikri ayrılmıyor dilimden
Çâresizim bir şey gelmez elimden
Ölenecek bana küstün ruzigar

Hurşut derki çokca zarar eyledim
Eşimden dostumdan flrar eyledim
Düştüm gurbet ilde karar eyledim
Öldürmekmi beni kastün ruzigar .

[1] Bu türkü Hurşut kitabında yoktur.

(Diğer)

Sen bir haramsın yolda durursun
Benim Hurşud'umu neynedin arap (1)
Dilerim Mevlâdan kırılısın kolun
Benim Hurşud'uma neynedin arap.

Dahl neler gelür acep başıma
Felek ağu kattı şirin aşıma
Kanlı gömleğini astın karşıma
Benim Hurşud'umu neynedin felek.

Kara buğur (2) gibi çöktün oturdun
Götürdün Hurşud'um nerde yaturdun
Ocak umuduydu ocak baturdun
Benim Hurşud'umu neynedin arap.

[1] Neynedin : Çorum şivesidir . Neyledin; ne ettin anlamından baş
ka daha çok yerde (niçin bu işi böyle yaptın) anlamında kullanılır .

[2] Buğur : Azgın deve demektir .

(Diğeri)

Bir garip kuş'udum düştüm destine
Hain arap can almanın kastine
Merdoğlu merd isen gelme üstüme
Mevlânın aşkına öldürme beni .

Şu beni öldürsen yoksul bayalmaz
Kaf dağın yüklesen derde tayalmaz
Sen bir eylik eyle eylik zayalmaz
Mevlânın aşkına öldürme beni .

Bir garip kuş'udum indim bir düze
Derdimi yetirdim seksenle yüze
Şimdi minnet dsota ne hacet söze
Mevlânın aşkına öldürme beni .

Gönül vatan ister candır arzular
Yârelerim göz göz oldu sızılar
Şimdi anam babam beni özüler
Mevlânın aşkına öldürme beni :

Öldürürsen öldür elim bağlayın
Bu aşkın elinden yanıp ağlayım
Adım Hürşut Benli Sultan oğluyum
Mevlânın aşkına öldürme beni .

(Âşık Garip'ten bir türkü) [1]

Gelin hey ağalar tarih eyleyim
Şu benim halimden bilen olmadı
Ciğirimde yanar aşkın ateşi
Şu benim halimden soran olmadı .

Kim görmüştür Vahrat (2) ile Şirini
Onlarda severdi biri birini
Attı külüğünü verdi serini
Dahi yar yoluna ölen olmadı .

Mecnun gibi ben Leylamı yitürdüm
Kerem gibi taş başında oturdum
Lokman hekim gibi cerrah getürdüm
Şu benim yaremi saran olmadı .

Arzu ile Kanber bu yola gitti
Tahir de Zöhreye muhabbet etti
Dünyada Şah Senem murada yetti
Âşık Garip gibi gülen olmadı .

[1] Bu türkü elimizde bulunan eski basma bir âşık Garip hikâye kitabında yoktur .

[2] Vahrat : Ferhat demek olduğu anlaşılıyor .

İTİZAR :

Geçen nushamızda neşrettiğimiz, Recep Tankaya'nın MEHMET EMİN YURDAKUL isimli şiirinde; tertip esnasında bazı yanlışlar yapılmıştır . Aşağıdaki şekilde düzeltilmesini özür dileyerek rica ederiz .

İkinci kıt'anın birinci mısraındaki (Gündüzleri gece yaptın), (Gündüz yaptın geceleri)

Üçüncü kıt'anın üçüncü mısraındaki (Öz çanından) (Öz canından) olarak düzeltilecektir .

ÇORUMLU

Çorum Halkevi Dil ve Edebiyat Şubesi Tarafından
Ayda Bir Çıkarılır

Kuruluşu : Nisan 1938

SAYI : 47

1. Nisan 1944

Basıldığı yer : Çorum Vildyet Basımevî